

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 39/00

Ústavný súd Slovenskej republiky na ústnom pojednávaní prerokoval prijatý podnet [REDACTED] bytom [REDACTED] zastúpeného JUDr. V. S., advokátom, K, vo veci porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 15 C 712/90 a takto

r o z h o d o l :

Okresný súd Košice I v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 15 C 712/90 p o r u š i l právo [REDACTED] aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 28. júna 2000 sp. zn. I. ÚS 39/00 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie podnet [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“), vo veci porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 15 C 712/90, ktorého ochrany sa navrhovateľ dovoľával podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“).

V rámci prípravy ústneho pojednávania sa na základe žiadosti ústavného súdu k opodstatnenosti prijatého podnetu (ďalej len „návrh“) písomne vyjadrili obaja účastníci konania: Okresný súd Košice I (ďalej len „odporca“), zastúpený predsedom súdu JUDr. A. M., stanoviskom z 29. 5. 2000 a 19. 7. 2000, a navrhovateľ, zastúpený svojím právnym zástupcom, vyjadrením z 5. 9. 2000.

Podľa § 30 zákona o ústavnom súde sa o prijatom podnete koná ústne pojednávanie. Zákon však umožňuje, aby ústavný súd v prípade, „ak od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci“, od neho upustil. Môže však tak urobiť len „so súhlasom účastníkov konania“ (ods. 1 a 2 cit. ustanovenia).

Zatiaľ čo odporca súhlasil s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci, zástupca navrhovateľa navrhol jeho konanie „v záujme úplného a objektívneho objasnenia veci“.

Nakoľko s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci súhlasil len jeden z účastníkov konania, ústavný súd ho nariadil bez ohľadu na to, či s ohľadom na

okolnosti danej veci, predmet konania a stanoviská účastníkov k nemu možno „očakávať ďalšie objasnenie veci“.

Ústne pojednávanie sa konalo len za účasti navrhovateľa a jeho právneho zástupcu 24. októbra 2000, na ktorom zástupca odporcu svoju neúčast' ospravedlnil a navrhol ho vykonať v jeho neprítomnosti.

Predmetom návrhu boli tvrdenia navrhovateľa o porušení jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov vo veci jeho žalobného návrhu z 23. 5. 1988, ktorým uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 44 254,80 Kčs pôvodne ešte na Mestskom súde v Košiciach (sp. zn. 15 C 1362/88), konanie o ktorom je teraz vedené na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 15 C 712/90.

Navrhovateľ konkrétne uviedol, že aj keď ide o pomerne bežný súdny spor o náhradu škody, tento doposiaľ nie je právoplatne ukončený aj napriek tomu, že od podania návrhu uplynulo vyše 11 rokov a že na súdne priet'ahy v tomto konaní v záujme zjednania nápravy upozornil Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a predsedu Okresného súdu Košice I, ktorý uznal jeho sťažnosť za dôvodnú. Odvtedy viackrát písomne a telefonicky urgoval u sudcov zlepšenie ich činnosti v tomto konaní. Keďže všetky jeho kroky boli neúčinné, po strate trepezlivosti a v hlbokom presvedčení, že doterajším neospravedlniteľne zdĺhavým konaním dotknutého súdu boli porušené jeho ústavné i základné ľudské práva a slobody, domáha sa nápravy prostredníctvom ústavného súdu.

Podľa stanoviska odporcu predmetom konania je náhrada škody. Ide o komplikovanú vec, v ktorej je uplatnených sedem rôznych nárokov. Vo veci rozhodol súd prvého stupňa 29. 12. 1993. Voči rozsudku bolo podané odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach 27. 2. 1995 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa bol v časti potvrdený a v časti zrušený. Zrušené návrhy sa týkajú náhrady škody za poškodenie rodinného domu, náhrady škody za poškodené zariadenie a montáž brány. Po zrušení veci sa vykonávalo ďalšie dokazovanie (znalecké posudky, výsluchy

svedkov) a vec nie je doposiaľ rozhodnutá. Pojednávanie z 26. 6. 2000 bolo pre práceneschopnosť sudkyne odročené na 25. 9. 2000.

Odporca uznal, že v doterajšom priebehu konania došlo k prieťahom v konaní. Podľa jeho názoru tieto boli zapríčinené vykonanými procesnými úkonmi, značnou zaťaženosťou súdu a tiež vybavujúcej sudkyne.

Zástupca navrhovateľa v reakcii z 5. 9. 2000 na toto stanovisko odporcu uviedol, že uvedené tvrdenia sú vzhľadom na determinujúce okolnosti celej záležitosti právne neopodstatnené, pretože

- účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa vydania rozhodnutia. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby súdy vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet),

- aj keď neexistuje časová hranica, ktorá by ohraničovala proces a v ktorej by súd mal povinnosť právoplatne vec rozhodnúť, nie je možné si to vysvetľovať tak, že súd si sám určí, kedy a aký úkon vykoná, pričom by nemusel rešpektovať čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. konať bez neodôvodnených prieťahov,

- priznanie ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto ústavné právo objektívne realizovalo,

- právna zložitosť sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nedokonalým poznaním obsahu samotnej podstaty veci, neodborným využitím času určeného na pojednávanie a nariadovaním dokazovania bez náležitého zistenia procesne významných skutočností pre toto dokazovanie,

- v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát

musí zabezpečiť súdne konanie, nezbavuje štát zodpovednosti za prietahy v súdnom konaní.

Z týchto dôvodov navrhol rozhodnúť tak, že „Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 712/90 p o r u š i l právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky“.

Na ústnom pojednávaní zástupca navrhovateľa k tomu dodal, že vyššie uvedené vyjadrenie vychádza z doterajších rozhodnutí ústavného súdu. Predmetné konanie stále nie je skončené, pretože pojednávanie z 25. 9. 2000 bolo pre neúčast' zástupcu odporcu v prvom rade odročené na 30. 10. 2000.

II.

Na základe spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 15 C 712/90 a vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav tohto konania:

Dňa 23. 5. 1988 navrhovateľ podal na Mestský súd v Košiciach žalobu na začatie občianskoprávneho konania, ktorou sa domáhal zaplattenia náhrady škody proti dvom právnickým osobám (ďalej len „odporca v prvom rade, odporca v druhom rade“) a jednej fyzickej osobe (ďalej len „odporca v treťom rade“) na tom skutkovom základe, že odporca v treťom rade 5. 6. 1987 odcudzil nákladné motorové vozidlo odporcu v druhom rade, s ktorým pod vplyvom alkoholu havaroval a nárazom do jeho domu mu spôsobil značnú škodu, za čo bol odsúdený rozsudkom Mestského súdu v Košiciach z 10. 2. 1998 sp. zn. 7 T 9/88 pre trestný čin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla a opilstva. Navrhovateľ ako poškodená osoba bol odkázaný so svojím nárokom na konanie vo veciach občianskoprávných.

Navrhovateľ uplatnil náhradu škody voči odporcovi v prvom rade z titulu jeho zodpovednosti za škodu na základe zmluvného poistenia poškodenej nehnuteľnosti a zo zákonného poistenia motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, voči odporcovi v druhom rade z titulu jeho zodpovednosti za škodu ako prevádzateľa

motorového vozidla a voči odporcovi v treťom rade z titulu jeho zodpovednosti za škodu ako priameho škodcu.

Bývalý Mestský súd v Košiciach v tejto veci pôvodne vedenej pod sp. zn. 15 C 917/88 uskutočnil pojednávania 4. 4., 3. 5. a 1. 6. 1989, 22. 3. a 23. 9. 1990 a 11. 5. 1992, vykonal znalecké dokazovanie na zistenie škody na nehnuteľnosti, na hnutel'ných veciach a na poľnohospodárskych veciach znalcom z odboru ekonomiky [REDAKOVANÉ] pripustil späťvzatie návrhu a zastavil konanie v časti, v ktorej odporca v prvom rade medzičasom náhradu škody plnil navrhovateľovi, a vo zvyšku uplatneného nároku vec opakovane vylúčil na samostatné konanie, ktoré viedol ďalej pod sp. zn. 15 C 917/89 a sp. zn. 15 C 712/90, pod ktorou v súčasnosti vo veci koná Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“).

Na žiadosť okresného súdu z 2. 3. 1993 odporca v prvom rade 28. 7. 1993 oznámil meno likvidátora, ktorý stanovil výšku škody.

Po vykonaní pojednávania 21. 9. a 1. 11. 1993 okresný súd 3. 11. 1993 vyniesol rozsudok, proti ktorému podali odvolanie navrhovateľ a odporca v prvom rade, ktorý dôvody odvolania doručil okresnému súdu 8. 2. 1994.

Dňa 30. 1. 1995 okresný súd dal doručiť odvolanie odporcu v prvom rade ostatným účastníkom, ktorých zároveň vyzval, aby sa k nemu vyjadrili, a 27. 2. 1995 predložil vec za účelom rozhodnutia o podaných odvolaniach Krajskému súdu v Košiciach, ktorý po zadovážení poisťnej zmluvy navrhovateľa a informácii o právnom nástupníctve odporcu v druhom rade vyniesol 24. 8. 1995 rozsudok, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa sčasti potvrdil, sčasti zmenil a zamietol, resp. odmietol, a sčasti zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, ktorý spis od neho prevzal 26. 9. 1995.

Dňa 26. 10. 1995 navrhovateľ podal návrh na doplnenie dokazovania. V dňoch 18. 12. 1995 a 23. 4. 1996 sa konali pojednávania, medzi ktorými okresný súd poskytol účastníkom na ich žiadosť 15-dňovú lehotu na uzavretie veci zmlerom. Dňa 2. 5. 1996 sa odporca v prvom rade vyjadril k podaniu navrhovateľa.

Pojednávanie z 8. 10. 1996 bolo odročené z dôvodu neúčasti odporcu v prvom rade na 2. 12. 1996, na ktorom okresný súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva [REDACTED] za účelom zistenia výšky škody.

Dňa 2. 12. 1997 okresný súd vypracoval uznesenie o ustanovení kontrolného znalca, ktorý znalecký posudok podal 31. 12. 1997. Medzitým navrhovateľ žiadal o odňatie veci tomuto znalcovi a o vylúčenie konajúcej sudkyne, za účelom čoho bol spis od 12. 1. 1998 do 12. 3. 1998 na Krajskom súde v Košiciach, ktorý namietanú sudkyňu uznesením z ďalšieho konania vo veci vylúčil.

Dňa 23. 7. 1998 okresný súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku z 31. 12. 1997. Navrhovateľ sa vyjadril 3. 8. 1998.

Pojednávanie z 26. 10. 1998 bolo odročené na 30. 11. 1998, ktoré po výsluchu dvoch svedkov k výške škody bolo odročené na ďalšie pojednávanie 8. 2. 1999. Toto pojednávanie bolo z dôvodu práceneschopnosti konajúcej sudkyne odročené na 22. 3. 1999, ktoré bolo odročené z dôvodu, že sa nedostavil odporca v druhom rade.

Dňa 20. 7. 1999 okresný súd ustanovil znalca z odboru textílie [REDACTED] na určenie charakteru a rozsahu škody, ktorá vznikla na zničených veciach a zariadeniach prednej izby rodinného domu. Znalecký posudok bol podaný 17. 9. 1999.

Listom z 13. 3. 2000 odporca v prvom rade žiadal okresný súd o zaslanie tohto znaleckého posudku za účelom jeho preštudovania a vyjadrenia sa k nemu.

Okresný súd nariadil pojednávanie na 28. 3. 2000, ktoré z dôvodu práceneschopnosti konajúcej sudkyne bolo odročené na 2. 5. 2000.

Toto pojednávanie bolo po vyjadrení účastníkov a prednesení návrhu odporcu v prvom rade, aby súd vyzval znalca [REDACTED] na vyjadrenie sa k výške škody a aby bol znovu predvolaný odporca v druhom rade, odročené na 26. 6. 2000, ktoré bolo pre práceneschopnosť sudkyne odročené na 25. 9. 2000. Toto pojednávanie bolo odročené na 30. 10. 2000.

III.

Skutkovým základom predmetného návrhu je tvrdenie navrhovateľa, že konanie vo veci Okresného súdu Košice I sp. zn. 15 C 712/90 trvá neprimerane dlho. Navrhovateľ v tejto súvislosti pôvodne namietal porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny. Neskôr jeho právny zástupca v žiadosti o rozhodnutie (pozri podanie z 5. 9. 2000) označil za porušený článok len čl. 48 ods. 2 ústavy.

Nakoľko v obsahu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny nie sú významové rozdiely, ústavný súd sa pri posudzovaní predmetného návrhu obmedzil len na príslušný článok ústavy, podľa ktorého „každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...)“.

Odporca uznal, že v predmetnom konaní došlo k prietahom, ale ospravedlnil ich komplikovanosťou veci, vykonanými procesnými úkonmi a značnou zaťaženosťou súdu a vybavujúcej sudkyne.

Článok 48 ods. 2 ústavy v citovanej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý, pokiaľ ide o oblasť občianskeho súdneho konania, vyjadruje predovšetkým záujem na tom, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu (mutatis mutandis, II. ÚS 26/95), pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti. Inými slovami, ústava vo svojom siedmom oddiele druhej hlavy v rámci úpravy práva na súdnu ochranu osobitný význam pripisuje tomu, aby sa spravodlivosť nevykonávala s oneskorením, ktoré by mohlo ohroziť právo na súdnu ochranu vo svojej podstate, a tým ohroziť účinnosť a dôveryhodnosť justície. Ústava takto zaviazala predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti na prijatie príslušných opatrení umožňujúcich prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (I. ÚS 21/00).

Dôraz, aký ústava kladie na požiadavku prerokovania vecí bez zbytočných prietáhov, možno vyzdvihnúť aj s ohľadom na tú skutočnosť, že v čl. 46 ods. 3, t. j. v rámci úpravy práva na súdnu a inú právnu ochranu v siedmom oddiele druhej hlavy, do ktorej patrí aj čl. 48 ods. 2, bolo na ústavné právo povýšené právo „na náhradu škody spôsobenej (...) nesprávnym úradným postupom“.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie sa účastníka konania a postup súdu (pozri rozhodnutie I. ÚS 3/00 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom posúdenia je občianskoprávne konanie, ktoré sa síce začalo 23. 5. 1988, teda pred viac ako dvanástimi rokmi, a je k dnešnému dňu neskončené na súde prvého stupňa, avšak vzhľadom na to, že zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 15. februára 1993 a že neobsahuje ustanovenie o spätnej pôsobnosti, relevantné obdobie, v ktorom možno skúmať, či došlo alebo nedošlo k tzv. zbytočným prietáhom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sa začalo len 15. februárom 1993 (mutatis mutandis, I. ÚS 3/97).

Obdobie, ktoré v dôsledku toho bude ústavný súd brať do úvahy, prekročilo teda 7 rokov a 8 mesiacov. K tomu však ústavný súd považuje za potrebné upresniť, že ak nie je v zásade oprávnený skúmať a rozhodnúť o porušení základných práv podľa čl. 130 ods. 3 ústavy pred 15. februárom 1993, neznamená to, že pri celkovom hodnotení, či za obdobie, ktoré od 15. februára 1993 uplynulo, došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nemôže tiež zohľadniť stav konania k uvedenému dátumu.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ohľadne ktorého sa zdá, že účastníci majú protichodné stanoviská, ústavný súd pripúšťa, že vzhľadom na početnosť uplatnených nárokov, pluralitu subjektov na strane žalovaných a nutnosť posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, konanie o náhradu škody vykazuje určitú zložitosť. Avšak tento argument odporcu má malú váhu, ak sa prihliadne na to, že mu predchádzalo trestné konanie, v ktorom už bolo právoplatne zistené, ako k vzniku uplatnenej náhrady škody došlo a kto ju spôsobil, a že v následnom občianskoprávnom konaní, na ktoré bol navrhovateľ odkázaný, prakticky jedinou skutočne spornou otázkou zostávala výška škody. Okrem toho, tak ako to uviedol vo svojom stanovisku odporca, po rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach 22. 8. 1995 boli predmetom ďalšieho konania na súde prvého stupňa už len nároky na náhradu škody za poškodenie rodinného domu, náhradu za poškodenie zariadenia a montáž brány. Ani v tom prípade, že zostávajúce nároky vyžadovali samostatné odborné posúdenie vrátane prípadného kontrolného posúdenia, nemôže táto skutočnosť sama osebe odôvodniť trvanie konania ešte ďalších päť rokov. Napokon po vyhotovení uznesenia o ustanovení kontrolného znalca [REDAKOVANÉ] tento podal znalecký posudok do jedného mesiaca a ďalšia znalkyňa [REDAKOVANÉ] ho podala do dvoch mesiacov, takže táto skutočnosť nemohla v žiadnom prípade ovplyvniť uvedenú zdlhavosť konania.

S poukazom na uvedené zložitou veci nemožno podľa názoru ústavného súdu ospravedlniť doterajšie trvanie konania.

2. Pokiaľ ide o správanie sa účastníka konania, t. j. navrhovateľa, ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom. Napokon odporca sa zohľadnenia tohto kritéria vo svoj prospech ani nedovoľoval.

3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu ako posledné hodnotiace kritérium, ústavný súd pripomína, že ho bude hodnotiť len za obdobie po 15. februári 1993, ale pri celkovom posúdení zohľadní aj stav konania k tomuto dátumu.

V tejto súvislosti ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že predmetné konanie trvá vyše 12 rokov a je stále na súde prvého stupňa nerozhodnuté vo veci samej. Je síce pravda, že, tak ako to pripomenul zástupca navrhovateľa, konanie bez zbytočných prietáhov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95), avšak treba upresniť, že konanie, ktoré trvá na súde prvého stupňa dvanásť rokov bez rozhodnutia vo veci samej, možno spravidla už len na základe jeho posúdenia v globále považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Takáto zdĺhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate.

Tak ako to už bolo uvedené, relevantné obdobie, v ktorom ústavný súd preskúmal postup okresného súdu, presahuje 7 rokov a 8 mesiacov, čo je zdĺhavosť konania, ktorú možno z hľadiska citovaného článku akceptovať len vo výnimočných prípadoch (I. ÚS 21/00).

Odporca prietahy v konaní ospravedlnil značnou zaťaženosťou súdu a vybavujúcej sudkyne. Podľa názoru ústavného súdu nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, že sa za tým účelom prijali včas a adekvátne opatrenia. Odporca vo svojom stanovisku neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné usudzovať, že v danej veci ide o takýto prípad (pozri tiež II. ÚS 48/96).

Ústavný súd konštatuje, že okrem obdobia, kedy vo veci konal Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (od 27. 2. 1995 do 26. 9. 1995, resp. od 12. 1. 1998 do 12. 3. 1998, t. j. celkom 9 mesiacov), celé relevantné obdobie sa týka konania okresného súdu. V tomto období ústavný súd zistil opakované prípady nečinnosti, ktoré neboli odporcom vysvetlené a ktoré ústavný súd považuje za zbytočné prietahy. Ide o obdobie od 15. 3. 1993 do 21. 9. 1993 (šesť mesiacov); od 8. 2. 1994, kedy odporca v prvom rade doručil okresnému súdu dôvody odvolania, do 30. 1. 1995, kedy okresný súd dal toto odvolanie doručiť navrhovateľovi (vyše 11 mesiacov); od 2. 5. 1996, kedy odporca v prvom rade podal vyjadrenie, do 8. 10. 1996, kedy okresný súd uskutočnil pojednávanie (5 mesiacov); od 2. 12. 1996, kedy okresný súd nariadil

kontrolné znalecké dokazovanie, do 2. 12. 1997, kedy príslušné uznesenie vyhotovil (12 mesiacov); od 30. 11. 1998, kedy bolo odročené pojednávanie, do 20. 7. 1999, kedy okresný súd ustanovil ďalšieho súdneho znalca (vyše 7 mesiacov); od 17. 9. 1999, kedy súdna znalkyňa podala znalecký posudok, do 28. 3. 2000, kedy okresný súd nariadil pojednávanie (vyše 6 mesiacov).

Podľa názoru ústavného súdu práve tieto obdobia nečinnosti okresného súdu, ktoré sa v súhrne rovnajú skoro 4 rokom, mali rozhodujúci vplyv na zdĺhavosť namietaného konania.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd konštatoval porušenie práva navrhovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov, tak ako mu ho garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy.